

ΕΘΙΜΑ ΣΑΜΑΚΟΒΙΟΥ

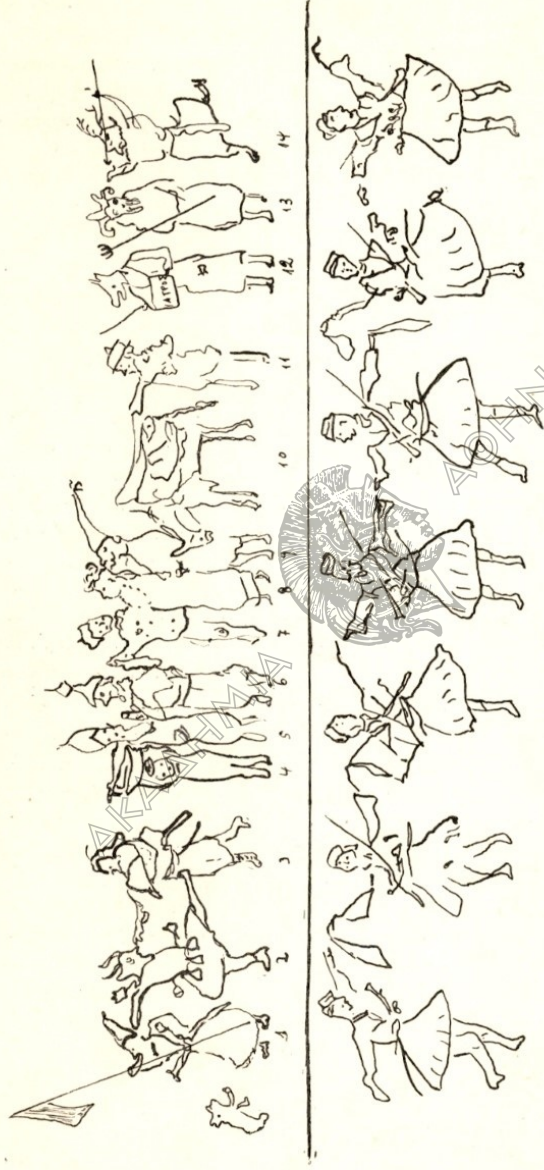
Βουλοπόπουλος (2:)

Θρακική Αθ. τ. ΙΓ'
1940 = 386-393

1) Πιτεράδες

Διάφοροι έορταί έχουνται ίσως σχέσεις με τὰς ἀρχαίας Διονυσιακάς τοιαύτας, έτελοῦντο εἰς μερικά χωρία τῆς Βορείου Θράκης, ὡς τὰ ἀναστενάρια, πιτεράδες, χούχουτι. Τὰ μὲν ἀναστενάρια παρέμειναν μέχρι τοῦ 1910 εἰς διάφορα χωρία τῆς περιφέρειας Ὀργάς, Κωστή, Προθίβο, Πινακά, Ἀγ. Ἰωάννη κλπ., οἱ δὲ πιτεράδες εἰς Τρουλιά, Σαμάκοβο καὶ οἱ χούχουτοι εἰς Ἀγ. Στέφανον.

Οἱ Πιτεράδες ἐωρτάζοντο τὴν Δευτέραν τῆς Τυρινῆς. Ἐσηματίζετο ὁμιλος μετεμφισμένων, οἵτινες ἔβαφον τὰ πρόσωπά των με φοῦμον ἢ λευκὴν σκόνιν, φοροῦντες σχισμένα γυναικεῖα φορέματα τοῦ παλαιοῦ καιροῦ. Ἡ ἐπίσημος τελετὴ τῆς ἐνδυμασίας ἐγένετο εἰς ὠρισμένον μέρος· πολὺ πρὶν ἐπρομηθεύοντο τὰ νέα ἀστεῖα μέσα, τὰ ὁποῖα *θὰ ἐπροξενούσαν νέαν πρόδοον*. Ὁ πρῶτος ποῦ ἐξήρχετο κρατοῦσε στὰ χέρια του μακρὸ δόρυ στὸ ὁποῖο ἦτο κρεμασμένον ἕνα κουρέλι, βουτιγμένο σὲ ἀκάθαρτο νερὸ (σφούγκια), στὴ ζώνη ἔφερε μεγάλη ξύλινη μάχαιρα καὶ στὸ ἀριστερὸ κρατοῦσε ἕνα βωδινὸ κέρατο, ὡς αὐλόν, τὸ ὁποῖον παρήγαγε ὀξεῖαν φωνήν, ὡς τὰ σημερινὰ γκλάξον τῶν αὐτοκινήτων. Εἰς τὴν ἐμφάνισίν του οἱ γαβριάδες ἐξέβαλλον οὐρανομήκεις κραυγὰς, μετὸ παρατεταμένον εεεε... Δεύτερος ἐξήρχετο ὁ κουδουνᾶς, μετὰ τὰ μεγάλα κουδούνια λογιῆς κοπῆς· αὐτὸς προηγείτο τῆς πομπῆς χορευῶν ἐπίτιδες, ὥστε ν' ἀκούωνται ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὰ κουδούνια καὶ νὰ διαλύη τὸν κόσμον. Στὴν κεφαλὴν του ἔφερε κέρατα τράγου. Ἀκολουθῶς ἐξήρχετο ἡ *gaida* ποῦ ἐρύθμιζε τὸν συνηθισμένον σκοπὸν (πιτεράδικο) «dilinididi mωri dilinididi» ὁ ὁποῖος δὲν ἄλλαζε καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν Κατόπιν ἐξήρχοντο τὰ μποχτσαλίκια· στὰς κεφαλὰς των ἔφερον εἶδος κανίστρων, ἀπὸ κατώτερον χόρτον, περιέχοντα τὰ νυφικὰ ντουζένια, ἦτοι τὰ δῶρα, τὰ ὁποῖα δὲν ἦσαν ἄλλο παρά... Ἡκολούθουν ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύφη, ὁ μὲν κρατοῦσε ἀρμάθα καρούλια μετὸ μουστάκι στριμμένο, ἡ δὲ νύφη (ἄνδρας καὶ αὐτὴ, μετεμφισμένος σὲ γυναῖκα) εἶχε τὸ πρόσωπό της βαμμένο κόκκινον καὶ

1. 'Ο πρώτος ό όποϊός έσύριξε διά κέρατος. 2. 'Ο κουδουνάς. 3. 'Ο Γάϊτατής. 4. Παιδι που κρατεί κα-
λάθι στό κεφάλι που περιέχει τά νυφικά. 5. 6. Οι άρχηγοι τής πομπής. 7. 'Ο γαμβρός κρατών κομβολόγι
άπο καρούλια. 8. 'Η νύφη. 9. Παράγαμβρος. 10. Τά προικιά τής νύφης. 11. 'Ο ξεοκονιστής. 12. 'Ο Ιατρός.
13. 'Ο Πάν. 14. Τραγέλαφος.

'Η κάτω σειρά. Σειμένιδες.

σιγοπερπατούσε, κορδωμένη και τεντωμένη, άκουμβώντας στο μπράτσο του παράγαμβρού της, ό όποιος κρατούσε στημένη λεμονόκουπα και της έδιδε να μυρίση, διά να μη λιποθυμήση από την ντροπή της.

Γαΐδατζης.

Τήν όλη πομπή έκλιναν τά προικιά της ύφης, φορτωμένα στο γαΐδαρο, ράκη, ξεζιγαρισμένα μαξιλάρια, τά όποια ένας κοντός με τή γλίτζα τά ξεσκόνιζε συνεχώς «πίσου μασκαράδες! σκόνετε τά προικιά της ύφης π' έχσε τό βλέμμα τς να τά κεντίσ' !!!»

*Η πομπή ξεκινούσε από την πλατεία του χωριού, έκαμνε τον γύρο και έφθανε πάλι στο ίδιο μέρος. Σε κάθε σταθμό έβγαζαν λόγο και προφήτευαν τά μέλλοντα και παρίστανον διάφορα κωμικά και χυδαία. Αλλοίμονον αν κανείς παρεκτρέπετο, άνδρας ή γυναίκα' είχαν στιχουργήσει και τό σχετικό τραγούδι, ότι έπρεπε να πιάση τά βουνά, να φύγη από τά μάτια των συνανθρώπων, αν δε γυναίκα, να κρυφθής στο σπίτι χρόνια όλόκληρα. Τά τραγούδια των ήσαν χυδαία, συντεταγμένα με τέχνη από τον άρχηγόν Πουσκέφτη Μαλακού και τον Θ. Μάθι¹⁾ *Ήσαν τόσο κωμικοί, που μπορούσε να σκάση κανείς από τά γέλια. Κατά την διαδρομήν προσεκάλουν τά πλήθη να παρευρεθούν

στην τελετή της πλατείας. Τό τί έγίνετο εκεί δέν περιγράφεται. Τέλος ό άρχηγός περιτριγυρισμένος από όλους τούς μετεμφισμένους, ανέβαινε στο τραπέζι, προφήτευε τον καιρόν, την έσοδεία, και έδιωχνε τά κακά πνεύματα.

2) Σεϊμένιδες

Οί Σεϊμένιδες ήταν ως είδος εύζωνικά ντυμένοι. Μέρες πιό μπροστά από την Δευτέραν της Τυρινής, προμηθεύονταν από τά νοικοκυρόσπιτα τά απαιτούμενα διά την ένδυμασίαν τους. Αύτη άπετελειτο από λευκό πτυχωτό φουστάνι, μισοφούστανο και μισοφόρια (τσεγιζού) προίκας, καμιζόλες άσπρες με κάτασπρα μανίκια και

1) *Αστείοι γελωτοποιόι άποθανόντες περί τά 1906—8 εις ηλικίαν 55—60 έτών. Τό Πουσκέφτης ίσως να είνε παραφθορά τοϋ έπισκέπτης.

μπλέτες ραβδωτές στις πλάτες. Στη μέση φορούσαν δερμάτινη άρματοθήκη από ταλατίνι, όλοκαίνουργια, με χρυσά κουμβιά γεμάτη, λογής κοπής μαχαίρια, δίκοπα, στιλέτα, κρομυδωτές κουμποδρες, άσημοκεντημένες διμούτσινες πιστόλες και από ένα καμπυλωτό γιαταγάνι κουλακλίδι και φιλιδιένιο, σκαλισμένα με συντέφια και πετράδια. Οι Πιτεράδες ήσαν κατωτέρας κοινωνικής τάξεως, ενώ οι Σεϊμένιδες ήσαν όλοι βοσκοί. Ήτσι στολισμένοι με τὰ παρδαλά χρώματα, γυρνούσαν και αυτοί την δευτέραν της Τυρινής, όλο τὸ χωριό, και τὰ νοικοκυρόσπιτα τούς κερνούσαν πλίνο (κρασί) και τυρί. Ήταν έθιμο, όσο τυρί βρίσκονταν στους κάδους ή στα άσκια έπρεπε την Τυρινή να καταναλωθής, αλλοιώτικα θά τὸ πετούσαν την Σαρακοστή (ποιός θά τὸ έτρωγε; άφοῦ και ὁ γιατρός αν ὄριζε στον άσθενή γάλα και τύχαινε να είνε Σαρακοστή, προτιμοῦσαν να πεθάγη παρά να χάλαση την Σαρακοστή). Γι' αυτό έβλεπε κανείς από πολλά σπίτια να τὸ βγάζουν σε δίσκους άκόμη και σε άσκια να τὸ μοιράζουν μ' εϋχές «και τοῦ χρόνου». Στον ὤμο έφεραν δπλα σουλτάτα, σισανέδες, καβάλια, καρυφίλια ή δίκανα. Ὁ χορός των γίνονταν με χάρι και ήταν τοποθετημένοι κατ' ανάστημα. Ήταν σοβαροί και χυδαιότητες δέν έπιτρέπονταν· περισσότερο αυτοί κρατούσαν την τάξι και επενέβαιναν σε τυχόν παρεξηγήσεις. Είχαν άκόμη τὸ δικαίωμα να τεμαχίσουν άνθρωπο εκείνη την ήμέρα, χωρίς να τούς κάνουν δίκη. Γενικά όμως δέν είνονταν εκτροπα, καθένας κρατούσε τή θέση του. Τής πομπής προηγείτο ή γάϊδα, τής οποίας σκοπός ήταν ὕδιος με τὸ dili-dili, αλλά με άργότερο χρόνο· τὸ καταλάβαινε κανείς και από μακρυά, ὅτι ήσαν αυτοί. Περνοῦσαν μπροστά από τὸ Διοικητήριο, χορεύοντες προς τιμήν τοῦ Τούρκου Διοικητοῦ, για τὸν ὅποιον ὁ κορυφαίος τοῦ χοροῦ έλεγε στο τέλος τὸ «τσόκ γιασασίν ντοβλετιμιζ»¹⁾ και έφευγαν πάλιν χορεύοντες και σείοντες ένα χρωματιστὸ τσεβρέ ή κεντημένο μαντήλι, άμέσως δέ άλλαζε και ὁ σκοπός από τὸ dilindili εις τὸ «Μαύρη είν' ή νύκτα στα βουνά»· τότε πια χάλναε ὁ κόσμος και φώναζαν ὅλοι με παρατεταμένα ε ε ε.

Τὸ βράδυ θά παρέδιδαν τὰ κοστούμια καθαρά στα σπίτια ποῦ τὰ πήραν και αρχίζαν τὸ φαγοπότι ὡς τὸ πρωί. Ήτσι τελείωνε και ή γιορτή των Σεϊμένιδων.

1) Φράσις Τουρκική, πολλά έτη να ζήση τὸ κράτος μας.

Δείγματα Σαμακοβ.ανῆς συνομιλίας

1

Πρύμπος ¹⁾. "Όποτ' ἔρουμε σὲ λυμπίζουμε π'σὲ λογιάζω γράφς γοῦλο γράφς, δῶκε ὁ νοῦς σου στό βλατι ²⁾ Δὲ λυπᾶσε κάνε τὸ κόπος ;

Ζηβόλη ³⁾. Μὴ στοχᾶς φίλε Πρύμπε ὅτι πασκίζω νὰ κάνω κά-ποιο τίποτε καλὸ ποῦ θὰ χρειαστῆ ὄχι σὲ μᾶς ἀμ σ' αὐτοινούς πέρ-κουντε καταπόδ' κ' ἀτρανέψ⁴⁾ νὰ ρωτοῦ, βρέε... οἱ Παποῦδες μας ποιοὶ ἦτασι ! ποῦ ζούσασι ;

Π. Καὶ σὺ τ' ἔναι ὁ διῶρος ⁵⁾ σου ;

Ζ. Μὴ μὲ ρωτᾶς τ' ἔνε ὁ διῶρος μου, μόνε πέμε σὺ πόσο χρόνο εἶσαι ;

Π. Πόσο χρόνο εἶμαι ; Νὰ ὁ ἀφέδης μου πάτρεψε ὅτενε ἦρτε ἡ Ρουσίγια.

Ζ. Καὶ γιατί δὲ μὲ λὲς 40 ἢ 45 μόνε μὲ δρουνιάζης ⁶⁾ τῆ Ρουσίγια ;

Π. Γιατ δὲ ξέραση γράμματα νὰ γράφ π' ξέρετε σεις γιατί μῆσα πξέβκασ ⁷⁾ τὰ γράμματα γιὰ αὐτὸ χάλασε κι' ὁ κόσμος.

Ζ. Ταδέρφ' δὲ ἔχεις δίκιο χωρὶς, τὰ γράμματα δὲ μποροῦσε νὰ σιαθῆ ὁ ντουνιας, θὰ πεθνήκαμε π' ἕνα βοῦζνο ⁸⁾ μῆσ' ὁρόμ.

Π. Ἐγιάμ ⁹⁾ σᾶς ἔτο σᾶς συμφέρνει. Δὲ πιστέβγετε μῆτε γρού-στελλα ¹⁰⁾ μῆτε το νεράιδες μῆτε νεστενάρια μῆτε χούχουτο ¹¹⁾ !!

Ζ. Δὲ πιστέβγουμε γιατί τὰ γρούστελλα καὶ οὔλα ἔνε φαντα-σία τ' ἀγράμματ τ' ἀπελέκτου ¹²⁾.

Π. Νὰ τῶρα πάτρες πὰ στ' πῆτα ! "Ἦθελε νὰ σ' ἔχω στῆ Κα-λιομλιά ¹³⁾ τῆ παρέμπαση ποῦ μάζωναμε τῆ βλάσκα ¹⁴⁾ στό λόγγο ἔναψαμε σιὰ ¹⁵⁾ καὶ χλιέναμαστε ¹⁶⁾ ἄμα, τὰ πράματα κᾶτ ἔνοιωσα καὶ τοίτῶσασ ταφτειά.

Ζ. Τί ἔνοιωσας ;

Π. Τὸ γρούστελλο !! τσίρηξε μινὰ φορὰ καὶ γοῦλα μαζώθκασ κουμλιά ¹⁷⁾ σὰ μπούλιερο... ¹⁸⁾ κείνο τὸ ἔρμο καὶ τ' ἀνάχαρο ¹⁹⁾ πλιά

1) Ὄνομα κύριον Σερβικῆς καταγωγῆς. 2) Ὑφασμα πολυτελείας.—3) Ὄνομα ἐργάτου χυτοσιδηρείου ἴσως ἐκ τοῦ ἀσβόλη.—4) Μεγαλώσουν.—5) Δῶρον.—6) Δείχνεις, ὀδηγεῖς.—7) Βγῆκαν.—8) Τσιμπάνι, σπιρί, ἐξάνθημα.—9) Ἐ... ἀμέ.—10) Βρυκόλακας («ἐξωτικό, μακρυγιά πεδῶ»).—11) Κερνάβαλος (Πι-τερᾶς)—12) Ἀγράμματου ἀπελέκτου.—13) Τοποθεσία, μέρος δάσους εἰς λόγγο.—14) Ἀραβόσιτος.—15) Ἐστία, φωτιά.—16) Πυρονώμασθε, ζεσταινώμα-σθε, χλαινούμαι, ἴσως ἐκ τοῦ χλιαρός.—17) Σωρός.—18) Γύρος ἢ κύκλος.—19) Τὸ χωρὶς χαρά.

λιε κ' ἤρκουντο καὶ χούγιαζε ¹⁾ κ' ἔτρεμε ὁ τόπος.. σώπας τὰ κουδούτια καὶ λόγιαζαμε παγένη μεγάλο κακὸ στὰ πράματα. Πέρνομε πού λές ἔν συνκέρι ²⁾ καὶ φράζμε τὸ μανδρι καὶ φελιουργές ³⁾ καὶ νάφτουμε μάνε - μάνε διαβολοφωτειά ⁴⁾. Τὸ πουρνὸ ὄτενε ἔφεξε ἑφτὰ γελάδια τὰ καλλίτερα κείντασι ψόφια ὄτε τὰ γδάραμε τὸ κριγιᾶς τους ἦνδου μαυρο ζῆνα' σὰ δὲ ἀνάβγαμε φωτειὰ διάβαιναν γοῦλα.

Ζ. Δὲ θέλω αὐτὸ νὰ τὸ πιστέψω, ἦντου ἀρρώστεια. Τὸ γρούστελλο!! ποιὸ γρούστελλο; ρὲ Πρύμπε; γῶ ἔτρεξα καὶ νύχτες καὶ μέρες ἄλπε ⁵⁾ π' γύρσα σὲ σκρίπκες ⁶⁾, μурτουβίτσες ⁷⁾ παζλάτκα ⁸⁾ δρύμους λεζαινίκαις ⁹⁾ κυνήγσα μεσάνχτα σὲ βερονίκια ¹⁰⁾ φαντάκια ¹¹⁾ ἀγριογούρνα στὰ λιοπύρια, κοπάδια λάφια σὲ ρουβάδες ¹²⁾ ἀγέλαις λύκους, ἀμὲ γρούστελλο; μῆτε εἶδα μῆτε οὐκῶσα.. μονὲ σεῖς πε τὸ φόβο σας κάνετε.

Π. Ἔεεεχ!! ἀμ ἤθελε νὰ σ' ἔχω κικὰτ στή Μπάλη ¹³⁾ ἦρτε κείνη τῆ βραδυὰ καὶ τὸ Πανεγιωτῆ Βερβερέλι νὰ κ' αὐτὸς ἔβανε ζτρόχη ¹⁴⁾ δὲ πίστεβγε ἀμ ὄντε τὸ γιούσκε ¹⁵⁾ ταχώθκε στή καλύβα καὶ ζουφώθκε νὰ μῆ τὸ κοῦ τὸ ἔρμο!! καὶ τ' ἀνάχαρο... ξέβα ντὲ σὰ σὲ βαστᾶ; Βρὲ στή τσιριχτῆ ¹⁶⁾ τὸ ἔρμο!! ἦλεγε.

Ζ. Κατίποτε ¹⁷⁾ ἕνα λόγια φατασίγια ¹⁸⁾ φόβος.

Π. Ἐμ κείν τῆ τσιριχτῆ ποιὸς τὴν ἔκανε; κ' ἔπεφτας τὰ δέτρα κάτ;

Ζ. Πουλί τὴν νύχτα τὸ κυνγᾶ ἄλλο καὶ κιντυνέβγι καὶ βγάζ ἀγριοφωνάρες, νὰ γιαυτὸ τσιρίζι.

Π. Πουλιὰ μόνε νὰ σ' εἶχα κειπ ἔσφαξας τοὺς 8 ὄντενε κούσκε, ἔγρισαμε ¹⁹⁾ τὸ σκύλο κ' αὐτὸς νετρίχιασε, ζαμούρωσε ἔβαλε τὴν οὐρὰ στὰ σκέλη, τὸυ πε τὸ φόβο, τί χορατέβγες κόμα χάϊ..

1) Φώναζε δυνατὰ.—2) Τὸ σχοινὶ πού ἔνώνει τὰ 2 κέρατα τῶν ζώων.—3) Φλαμπουργιές.—4) Ἐγένετο ὡς ἑξῆς, ἔπερναν δύο ξύλα ξερά εἰς σημεῖον σταυροῦ, ἕως ὅτου ἀναβαν μόνα τῶν μετὴν θερμότητα ἐκ τῆς τριβῆς τῶν.—5) Ἀνελλιπῶς.—6) Ἀδιάβατο μέρος, ἀκανθῶδες.—7) Τὰ βαλτώδη μέρη πού βρίσκονται ἀγριοχοίροι.—8) Ὀροπέδια.—9) Φυτὰ ἀειθαλῆ, τὸ ἀνθος τῶν μῶβ καὶ μέσα στοῦ χιόνι παρουσιάζουν πανοράματα τὸ μεταχειρίζονται εἰς τὸν στολισμὸν σχολείων, ἐκκλησιῶν φύονται μόνον εἰς πυκνὰ ἀδιάβατα δάση.—10) Προσχώσεις ποταμῶν ἢ ἐκβολαὶ ποταμῶν.—11) Τὸ κοπάδι τῶν χοίρων.—12) Κοιλιάδες.—13) Τοποθεσία καὶ αὐτὴ εἰς λόγγον.—14) Ἡ πέτρα πού τοποθετοῦν στὸν τροχό, γὰ νὰ μῆ κυλᾶ τὸ κάρο στὸν ἀνήφορο.—15) Ἀκουσε.—16) Ὀξεῖα τρομακτικῆ φωνῆ.—17) Τίποτε (τέπκες καὶ ἴποτε, πούπγες καμπούποτε).—18) Φαντασία, σκέψις.—19) Ἐρεθίζαμε νὰ ὀρμήση.

Ἡ μπάμπω Φανίτσα, ἡ τσατσά Θεγονιώ, ἡ θείτσα ἡ Λέφαινα, ἡ συμπεθέρα Μαρούλα, ἡ γιαγιά Χρυσασφῶ, ἡ ἄμνια Πουλίνα, ἡ νύφ' ἡ Κγοδι καὶ ἡ τσατσά Κουρτέσα, κάδας στὸ παρακάθ¹⁾ τὴ νύχτα νὰ τοιμάσ' τὰ προικιά τῆς θυγατέρας τὸ νοικοκερᾶς Α. γιὰ τὴν κόρη τῆς Μ. πού τῆνε γυρέβγασ τὰ καλλίτερα παλκάρια τοῦ Σαμακοβιοῦ. "Ἄμ καὶ κείνο τὸ κορίτσο τί μεράκ τί *σκιπῆ*²⁾ δουλειά, νὰ τὰ διῆς μωρ καῦμένη, πού κέδσε πὲ τὰ χέρια δου, τί ταντέλλες, τί μπερδέδες, *ιλανκαβωτά*³⁾ πὲ τὰ πούλια καὶ τὸ κυπαρίσι, ἔλεγε ἡ τσατσά Θεγονιώ, θαρρεῖς πασεσιτύχ' δουλειά πετὸ πουρνὸ ὡς τὸ βράδου, συνεπλήρωνε ἡ ἄμνια Πουλίνα, ἄμ κείνα τὰ σδονίτκα ψηφωτά, τὰ δίμτα *γιολίδκα φοκοτὰ καποτὰ*⁴⁾ μὲ μπιμπιλες, μαρμαροδίμτα τριχαπτά, *διόχτυα σκουλωτὰ*⁵⁾ *ταρακλίδκα*⁶⁾, ἀλατσαλίδκα πεσκίρια, κετζές κάπες σκουλωτές, τί τί, καὶ τί μεράκ! μεράκ! δὲ στέκ κείνο νὰ σκώσ, κείνο νὰ θέσ νὰ πλύν, νὰ σφουγκαρίσ νὰ παστρέψ, νὰ σκουπίσ νὰ *ξερογοπανίσ*⁷⁾, νὰ τρίψ τὰ σαμπτάνια⁸⁾, πὲ τὸ μοσκοβτάσι. "Ἐξόν πε τ' πάστρα, ἔλεγε ἡ γειτόνισα ἡ Δόμνα, κείνο τὸ βλογμένο σπít, καράβ νὰ ξεικνίσι, βίος τοῦ βιοῦ τ' ἄμπάρια γιομάτα, ἡ κατοστάρες ἡ ὀγδοάρες βαρέλες γιομάτες, ἔσο γιομάτες, ἔσο πού μπαίνες μοσκοβολᾶ τὸ σπít, *πλινίτσα*⁹⁾ κράσο καὶ κείνες νὰ τσὲ μοσκίσι ἔλεγε ἡ γιαγιά Χρυσασφῶ δὲ θέλου. Μόνε ἡ Ζέκο τὰ χαίρεται, πετὸ πυθάρ τὸ πίν ὀλομέστη, ἡ μαγροῦλες τῆς πάπιες πὲ τὸ κρασί ἔλεγε ἡ μπάμπω Φανίτσα. Μωρ πῶς τὸ χωνεύγει ἔλεγε ἡ Μαρούλα καὶ δὲ κοδλά¹⁰⁾ .. πού νὰ κοδλίσ, ἔλεγε ἡ τσατσά Θεγονιώ, πού ἔπιασε ὕλη μέσα τῆς, θέλς πὲ τὸ κρασί, θέλς πετὸ *πλινίτσκουρα*, πε τὸ κουβέτσο¹¹⁾ κατεβάζ καν καὶ δουλειά ἔλεγε ἡ Κγοδι κοσιγιάς¹²⁾ σάν ἄλογο, λίγα προξένια, λίγα μακρυγιά πεδῶ, λείψανα δὲ παρεστέκ; λίγα ἀντρόγνα δὲν ἔσμιξε ... "Ἄμ! τ' ὄχ ὁ σωταρᾶς¹³⁾ τῆς, ἔλεγε ἡ γιαγιά Χρυσασφῶ, σά πῆς γιὰ πιστοσύνη, μέσο τὸ φλουρί νὰ τνε βάλς δὲ γκίζ κά. Σωστή ἀτρογυναίκα, ἔλεγε ἡ Δόμνα, στὸ λείψανο τσ'

1) Ἡ νυκτερινὴ ἐργασία μαζεῦονταν 10—15 γυναῖκες, γρηές ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μὲ ἡμερομίσθιο, ἂν ἦταν βιαστικό, νὰ προκάνουν δουλειά.—2) Ψιλοκαμωμένη. Κέντημα τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως ἐτιμᾶτο.—3) Ἴλάν λ. Τ.=φειδι, φειδωτά.—4) Ὑφάσματα διαφόρων ποιότητων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λινά.—5) Ὑφάσματα μὲ σκουλι δηλ. ἐξοχάς.—6) Πολύχρωμα τετραγωνικὰ σχέδια.—7) Καθαρίσει ἀπὸ τὰς ἀράχνας.—8) Κηροπήγια χάλκινα.—9) Κρασί μὲ τὸ ἀρωματικὸν χόρτον πιλίνο.—10) Μπερδεύω τὰ βήματα, παραπατῶ.—11) Δοχεῖον χρωματ.—12) Λέξ. Τ. τρέχει.—13) Προσωπικότης.

λουλούδας πρώτ' αὐτὴ νὰ ἔμπ, νὰ ξέβ, νὰ προφτάσ, νὰ φουρνίσ, νὰ
 ξεφουρνίσ, ὡς καὶ σουφραγστὸς¹⁾ τὸν ξέρ κείπ τὸν ἔχουν *πιρί-
 δισα* γυναίκαρο²⁾). Ὅδες πέθανε ἡ Μακάρτσα, αὐτὴ τὰ πρόφτενε γοῦ-
 λα. Ἄμ κείνος ὁ ἀνάχαρος Πουσκέφτο ποσ πίκρα τὸ πῆρε, συμ-
 πλήρωνε ἡ μπάμπω Φανίτσα, καὶ δὲ τὸ βάσταξε, μέσ στίς 15 ξεψύ-
 χσε, τέτοιος δρᾶκος, πῶς τὸν ἔρξε ὁ χάρος! Κείνος ὁ λόγκος, νὰ
 πίν νερό, νὰ τρῶ ἀλπανάβατ πῆτα, στάθηκε, πρίσκε ἔλεγε ἡ Λέ-
 φαινα, πετ μνιά μεριά νταλάκ, πετν ἄλλη ὁ νιάτσος³⁾), σιτζακσεῖνε⁴⁾
 καναδυὸ φορές, δὲ τὸ ψηψσε, τὸ γύρσε ἀνεμοπύρωμα, πατὸ δέρτ
 τσι γυναίκα του καὶ τν ἄλλη μέρα τὸν ἔθεσε κάτ!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ Ζ.

1) Σφραγίς μὲ τὸν σταυρὸ διὰ τῆς λειτουργίας.—2) Ἐπιτήδεια γυναίκα·
 ἴσως ἔχουσα τὸ πῦρ.—3) Ἐλώδης πυρετός.—4) Τὸν ἔφερε ρίγη.